

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL MEDI AMBIENT I EL DRET A L'ESPAI PÚBLIC (NETEJA I GESTIÓ DE RESIDUS)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 22 d'abril de 2023 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- La seva disconformitat amb la retirada de dos contenidors d'escombraries del carrer dels Jocs Florals, davant de la finca del núm. 84.
- Des que es van retirar aquests contenidors, els dos que hi havia ubicats en el núm. 94, sempre estaven desbordats.

Des d'aquesta institució se li va comunicar que primer calia que es dirigís a l'Ajuntament perquè aquest pogués oferir-li una resposta i així ho va fer: se'l va informar que es van retirar per petició del veïnat.

En data 24 de juny de 2023 es va tornar a dirigir a la Sindicatura, ja que considerava que el nombre de contenidors que hi havia al seu carrer no era suficient.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Sants-Montjuïc i a la Direcció de Serveis de Neteja i Gestió de Residus de l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 18 de juliol de 2023 es va sol·licitar a aquests organismes la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

Els dies 16 de novembre i 1 de desembre de 2023 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada en relació amb els fets exposats.

CONSIDERACIONS

1. La ubicació dels contenidors

L'Ajuntament té competència pròpia en matèria de medi ambient urbà. En aquest sentit, ha de protegir la ciutadania contra la contaminació acústica i atmosfèrica i ha de prestar els serveis de recollida i tractament de residus i neteja viària (art. 25.2 i art. 26.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local).

Tant el disseny del sistema i el procediment de recollida de residus urbans com la ubicació dels contenidors constitueix una decisió que s'emmarca en el que es coneix com a **potestat de decisió discrecional de les administracions públiques**. Entre diverses solucions tècniques, totes possibles i legítimes, l'Administració pública està legitimada per optar-ne per una. La decisió, però, ha d'estar motivada pel fet que la solució sigui la millor possible d'acord amb el principi de bona administració.

D'aquesta manera, l'Ajuntament ha de garantir la recollida de la totalitat del volum de residus que es generen a la ciutat i ha de procurar, entre altres aspectes, que la ubicació escollida per instal·lar-hi els contenidors sigui la més beneficiosa per al conjunt de la població i que sempre hi hagi el mínim d'afectacions possibles per al veïnat.

La funció encarregada pel Consell Plenari Municipal a la Sindicatura de Greuges és la defensa dels drets de la ciutadania quan es puguin veure afectats per l'actuació municipal. Però no és funció d'aquesta institució determinar la forma concreta de prestar el servei de recollida de residus ni la ubicació òptima dels contenidors de residus, ja que cal tenir-ho en compte en conjunt i valorar els condicionants tècnics presents que fan que s'hagin d'adoptar decisions basades en la discrecionalitat tècnica que, ordinàriament, resta fora de l'àmbit de la nostra supervisió.

L'Ajuntament confirma que efectivament els dos contenidors del carrer dels Jocs Florals que hi havia ubicats al davant de la finca del núm. 84 es van retirar ara farà un any per les demandes del veïnat. Resulta que hi havia algú que cada nit desplaçava els contenidors del seu lloc i això comportava situacions constants de perill, ja que es col·locaven els contenidors al mig del carrer i també a la cruïlla amb el carrer de Burgos, de manera que es dificultava la visibilitat de les persones vianants i conductores.

Així, en data 26 de juny de 2023 es va procedir a eliminar la reculada de la vorera del carrer dels Jocs Florals que servia per ubicar-los i es va restaurar al seu estat original.

2. El desbordament dels contenidors

En el moment en què es van retirar els dos contenidors en qüestió, els serveis municipals van valorar que el nombre de contenidors que hi havia a la zona era suficient per absorbir tot el volum de residus generats i, per aquest motiu, no es van col·locar els dos contenidors retirats a cap altre lloc.

Tampoc la configuració dels carrers d'aquest barri de la trama urbana antiga de Sants, força estrets, facilita la reubicació de contenidors.

En aquest punt, des de la Sindicatura de Greuges volem recordar que la ubicació d'uns altres dos contenidors en aquest carrer ha estat objecte de queixa a aquesta institució pel mateix motiu de desbordament i d'acumulació de deixalles al seu voltant. Recentment **hem recomanat al consistori que, si no troba ubicacions més adients per als contenidors d'aquest carrer, cal que faci un seguiment acurat de l'estat que presenten per tal d'evitar que puguin suposar cap afectació.**

En aquest cas, com que la vorera del carrer dels Jocs Florals és molt estreta, el fet que hi hagi bosses de residus o altres deixalles dipositades fora dels contenidors dificulta el pas de les persones vianants, ja que no disposen d'un espai mínim de pas. Correspon a l'Ajuntament garantir l'ús i la circulació, de forma segura, còmoda, autònoma i contínua, de totes les persones a l'espai públic (article 5 de la Llei 13/2014 d'accessibilitat de Catalunya).

D'altra banda, tenint en compte que l'Ajuntament ha iniciat el Pla Endreça per aconseguir recuperar l'excel·lència de l'espai públic de la ciutat reforçant-ne i ampliant-ne el manteniment, fomentant-ne el bon ús amb corresponsabilitat i garantint la convivència amb l'exercici de l'autoritat, aquesta Sindicatura també ha recomanat que s'inclouï aquest emplaçament com a prioritari per tal de fer un seguiment correcte dels possibles mals usos en la deposició dels residus urbans que puguin pertorbar el dret a l'accessibilitat de les persones vianants.

L'Ajuntament indica que, **si s'observa algun desbordament puntual, es pot comunicar a través dels canals de reclamació** de què disposa, com ara el telèfon del civisme 900226226, i es farà la neteja al més aviat possible. No obstant això, des del mes de setembre del 2023 diu que només consten tres reclamacions en el lloc dels fets i les brigades municipals han actuat per solucionar-ho.

Recordem que, amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'espai públic i amb la finalitat d'assegurar que totes les persones puguin **fer efectiu el seu dret a la ciutat**,

reconegut en l'article I de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, les autoritats municipals han de fomentar, amb tots els mitjans de què disposen, el respecte per la dignitat de tothom i la qualitat de vida de les persones habitants.

Durant l'any 2022 es va iniciar la implantació del nou contracte de neteja i recollida de residus a la ciutat, que preveia una distribució nova de contenidors per afavorir-ne l'accessibilitat i la recollida selectiva i implicava més personal i vehicles per adaptar-se a les necessitats de cada barri i de cada moment.

En el punt 6.4 de requeriments dels serveis de recollida domiciliària del Plec de condicions tècniques del nou contracte dels serveis de neteja i gestió de residus s'hi indica que **el nombre de contenidors ha de ser el suficient per a la densitat de població de cada sector concret.**

En el carrer objecte d'aquesta queixa, la Direcció de Serveis de Neteja i Gestió de Residus ens ha comunicat que s'ha posat en marxa un control d'ompliment i un seguiment específic per valorar si es tracta de manca de capacitat dels contenidors o de conductes incíviques, atès que també s'han observat alguns residus mal abandonats al costat dels contenidors. En funció dels resultats obtinguts, es decidirà quines millores s'hi poden implantar.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Ajuntament ha estat ajustada a dret i eficaç quant a l'atenció i la gestió de les reclamacions i ha iniciat les actuacions encaminades a satisfer les necessitats ciutadanes.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.